

I. V. Sztálin

Eltávozott közülünk Jozsif Visszárionovics Sztálin elvtárs, s a nagy gyász napjaiban a békére vágyó emberiség százmillióival együtt a mi gondolataink is Moszkva felé szálltak, ahol utolsó útjára kísérték szeretett tanítónkat és vezérünket. Együtt gyászoltuk a szovjet néppel a béketábor nagy vezérét, korunk legnagyobb államférfiát, a lángeszű filozófust és tudóst.

S amikor az egész világot átfogó fájdalom nehéz óráiban úgy éreztük, hogy Sztálin elvtárs halhatatlan alkotásai örökké fogják hirdetni e nagy férfi dicsőségét, akkor ez a felismerés megacélozta erőnket, s fogadalmat tettünk, hogy rendíthetetlenül harcolunk a Sztálintól reánk hagyott eszmék végső diadaláért.

Sztálinban zseniális államférfit és politikust veszítettünk el, aki méltóképpen folytatta a nagy forradalmárnak, Leninnek az örökét, aki a kommunizmus megteremtéséhez vezető diadalmas útra vitte a Szovjetunió népeit, aki a dolgozó nép érdekeit szem elől nem tévesztve mindig az igazság ügyét szolgálta.

Sztálinban népünk felszabadítóját, a Vörös Hadsereg győzedelmes hadvezérét gyászoljuk, aki lehetővé tette hazánkban is a kizsákmányolók uralmának megdöntését, aki felbecsülhetetlen segítséget nyújtott nekünk a dolgozó nép államának felépítésében.

Elvesztettük benne a nagy filozófust, a marxizmus-leninizmus elméletének termékeny továbbfejlesztőjét. Sztálin elvtárs nemcsak éberen őrködött a marxista tanítás tisztaságának megőrzésén, hanem alkotóan továbbfejlesztette azt a fejlődés új feltételeinek megfelelően. A marxista filozófia irodalmát Sztálin elvtárs olyan művekkel gazdagította, amelyek a dialektikus és a történelmi materializmus rendszerező kifejtését, az alapra és a felépítményre, a fokozatos és a robbanásszerű fejlődésre, a tudomány törvényeinek jellegére, a kommunista társadalom felépítésének előfeltételeire és sok más fontos elvi kérdésre vonatkozó marxista-leninista felfogást fejtenek ki, melyeknek mindegyike egy-egy értékes gyöngyszem a marxista filozófia gazdag kincsestárában.

Számunkra, a nyelvtudomány művelői számára Sztálin elvtárs emléke azért is elfeledhetetlen, mert neki köszönhetjük, hogy szabadon, a marxizmus arakcejevi rendszerétől nem háborgatva, fejthetjük ki munkásságunkat.

Sztálin elvtárs leplezte le nyelvtudományi műveiben azt az álmarxista, gyökerében elhibázott, a tudománynak csak kárt okozó nyelvészeti irányzatot, amely N. Ja. Marr nevéhez kapcsolódott.

A marrizmus sok kárt okozott a szovjet nyelvtudománynak, s hazai nyelvtudományunk fejlődését is évekig akadályozta.

»A marxizmus és a nyelvtudomány kérdéseik« azonban nemcsak éles bírálatban részesíti Marrt és iskoláját, hanem egyben kijelöli azt az utat is, amelyen haladva a marxista nyelvtudomány felvirágozhat.

Sztálin elvtárs leleplezi a nyelv felépítmény- és osztályjellegéről szóló hamis tanítást, de ugyanakkor rámutat a nyelv helyére a társadalmi jelenségek között, s meghatározza a nyelvet, mint az emberek érintkezésének eszközt, amely mindig egységes és közös a társadalom számára. Zseniális éleslátással világítja meg a nyelv jellemző ismertetőjeleit. A nyelv és a társadalom kapcsolatának tárgyalásánál világosan kifejti, hogy a nyelvet csak akkor lehet megérteni, ha a társadalom történetével szoros kapcsolatban tanulmányozzuk. Rámutat a nyelv és a gondolkodás elválaszthatatlan kapcsolatára, s élesen bírálja Marrt, aki elszakította a nyelvet a gondolkodástól. Sztálin tanítása az alapszókincsről és a nyelvtani rendszerről, valamint a nyelv fejlődéséről, irányt mutató minden nyelvészeti kutatás számára.

Sztálin nyelvtudományi munkái a szabad véleménynyilvánítást, a nézetek harcának éltető légkörét hozták be a nyelvtudományba. Az ő munkái jelölik ki a nyelvtudomány fő feladatait, a nyelvek konkrét tanulmányozását, a nyelv fejlődése belső törvényeinek elmélyült kutatását.

Komoly tanulságokat vonhat le a nyelvtudomány Sztálin elvtárs legutolsó művéből, »A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban« című műből is. Ez a munka a tudomány törvényeinek objektivitását vizsgálja, s megállapításait a nyelvi törvények tanulmányozása közben sem hanyagolhatjuk el. Emellett a nyelvi törvények megismerésére és a társadalom érdekében való felhasználásukra szólít fel bennünket is.

Soha el nem múltó hálát érzünk Sztálin elvtárs iránt. Emlékét úgy iparkodunk elevenen megőrizni, hogy a sztálini művek szilárd talajára támaszkodva végezzük kutatásainkat, hogy legjobb igyekezetünkkel veszünk részt a marxista nyelvtudomány létrehozásában.